

Motion till riksdagen 2025/26:2637

av Elisabeth Thand Ringqvist (C)

Översyn av hastighetsbegränsningar för nya eldrivna båtmodeller och förarlös sjötrafik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för hastighetsbegränsningar på sjön i syfte att bättre anpassa det till nya båtteknologier, inklusive eldrivna bärplansbåtar och förarlös trafik, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svensk sjötrafik är i förändring. Nya båtmodeller utvecklas snabbt, inte minst eldrivna båtar som går på bärplan (s.k. hydrofoils). Dessa kännetecknas av att de behöver uppnå en viss hastighet för att resa sig på bärplan och därmed uppnå sin maximala energieffektivitet, i det läget skapar båtarna avsevärt mindre svall än traditionella båtar. Tekniken gör också att de har en mycket kortare stoppsträcka än en traditionell båt. Dessutom har de avsevärt lägre bullernivåer jämfört med förbränningsmotorbåtar, även i högre hastigheter.

Dagens hastighetsbegränsningar är utformade med traditionella båtmodeller som utgångspunkt. Reglerna tar i liten utsträckning hänsyn till den nya teknikutvecklingen,

där högre fart i vissa fall innebär både mindre utsläpp, miljöpåverkan och minskade störningar för omgivningen.

Utöver fritidsbåtar har de senaste åren också eldrivna båtmodeller för kollektivtrafik vuxit fram. I Stockholm testas nu eldrivna passagerarbåtar som går på bärplan, vilket ger möjligheter till att modernisera och ställa om sjötrafiken. I vattennära stadsmiljöer kan den även ersätta eller komplettera bussar och tunnelbana. Liknande satsningar finns internationellt, till exempel i Oslofjorden, Köpenhamn och flera större europeiska städer. Elbåtar för kollektivtrafik kan minska trycket på vägtrafiken, ger snabbare resor över vatten jämfört med broar eller omvägar och bidrar till att städer når sina klimatmål genom helt utsläppsfria transporter.

Därtill står vi inför en teknisk utveckling med förarlös sjötrafik. Autonoma fartyg, från små passagerarbåtar till större fraktfartyg, testas redan i Norden och globalt. Dessa system kan bidra till ökad säkerhet, effektivare trafikflöden och minskad energianvändning, men de utmanar dagens regelverk som är skrivet för bemannade fartyg.

Framtidens sjötrafik kommer att bestå av en blandning av traditionella båtar, eldrivna högteknologiska modeller och förarlösa farkoster. Därför behövs en översyn av hastighetsbestämmelserna med syfte att:

analysera om och hur differentierade regler/hastighetsregler kan införas för eldrivna bärplansbåtar,

anpassa regelverket till förarlösa farkoster så att säkerhet och tydlighet i ansvar kan garanteras,

säkerställa trygghet för badande, paddlare och andra sjötrafikanter,

skapa incitament för snabbare omställning till tystare och mer miljövänliga båtar, både inom fritidslivet och kollektivtrafiken.

Elisabeth Thand Ringqvist (C)